

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

לשבת קדש פרשת תצוה תשע"ו

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

גיטין - ס"ט

1. אלו מיני רפואות מביאה הגמרא למחלות שונות?

א. דם בראשו - יבשלו יחד עץ ארז, ערבה, הדס לח, זית, עץ צפצפה, ציפורן, יבליית. ישפכו 300 כוסות מהתבשיל על צד אחד בראשו, 300 על צד שני בראשו ויתרפא.

אם לא הועיל, יביא ורד לבן שגדלו כל עליו בצד אחד, יבשלו וישפוך 60 כוסות על כל צד שבראשו.

ב. כאב חצי הראש - ישחוט תרנגול בר על ידי דינר כסף צרוף על הצד שכואב לו, והדם יזל על חצי ראשו הכואב. יזהר מהדם שלא יעוור את עינו, יתלה את התרנגול במזוזת הפתח בכדי שכשיוצא ונכנס יתחכך בו.

ג. לקרום דק שעל העין - יביא עקרב מנומר בשבעה גוונים מחמת זיקנה, ייבשו בצל, ישחוק ויערבב שני שליש מצבע כחול שצובעים בו את העין ושליש מהעקרב. ימלא מהתערובת במכחול שלשה פעמים בכל עין, יזהר לא למלאות יותר כדי שלא יתעוור.

ד. סנוורין בעיניו בלילה - יביא חבל שיער העשוי מזנב סוס ופרה. יקשור רגלו האחת בראש החבל ורגל אחת של כלב בראשו השני של החבל, ויקשקשו ילדים בשברי חרסים אחריו ויאמרו לו לחש זה: זקן כלב שוטה תרנגול. ולאחר מכן שיבקש 7 חתיכות בשר מל בתיים, והם ישימו לו את החתיכות בחור שהדלת מסתובבת בו, ויאכל את חתיכות הבשר באשפתות העיר. לאחר מכן יתיר את רגלו מחבל השיער ויאמר לחש זה: הסנוורין של פלוני בן פלונית הניחו לו, והחולה ינקר את בבת עינו של הכלב.

ה. סנוורין הבאים ביום - יביא 7 טחולין, ויצלם על כלי חרס שמקייזים לתוכו דם, ישב בתוך הבית ואדם אחר ישב מבחוץ, יאמר הסובל לפיקח תן לי לאכול, יאמר הפיקח קח אכול. אחר שיגמור לאכול, ישבור את החרס. ואם לא ישבור תחזור המחלה.

ו. דם שנוזל מהאף - יבא אדם כהן ששמו לוי. ויכתוב לו לוי הפוך, דהיינו יול, ואם אינו יכול להביא אדם כזה יבוא סתם אדם ויכתוב לו למפרע: אנא פפי שילה בר סומקא, ואם לא הועיל יכתוב לו: טעם דלי במי כסף טעם דלי במי פגם. ואם לא הועיל, יביא שורש של שחת וחבל של מיטה ישנה, נייר שנעשה נימוכין, וכרכום, והחלק האדום שגדל בלולב, וישרפם יחד וישזור שתי פתילות צמר, וישרה אותם בחומץ, יגלגל את הפתילות באפר ויתן את הפתילות בנחיריו. ואם לא הועיל, שיראה אמת המים שזורמת ממזרח למערב, יפסע ויעמוד כשרגלו האחת בצדו האחד של הנהר, ורגלו השניה בצידו השני. יקח בידו הימנית טיט הנמצא תחת רגלו השמאלית, ובידו השמאלית יקח טיט הנמצא מתחת רגלו הימנית. ישזור 2 פתילות צמר, יטבלם בטיט ויתן בנחיריו. ואם לא הועיל, ישב תחת המרזב ויביאו מים וישפכו עליו ויאמר לו: כמו שפסקו להשפך מים אלו, כך יפסק הדם מפלוני בן פלונית.

ז. לדם שבא מהפה - בודקין את הדם בקש של חיטה. אם נדבק, סימן שבא מחולי הריאה ויש לו תקנה. ואם אינו נדבק, סימן שמהכבד הגיע ואין לו תקנה. [ואע"פ שלענין טריפות שנינו שעד שלא ניטל הכבד לגמרי עדין יש לו רפואה, והריאה אף שרק נקבה כבר נטרפת הבהמה, כיון שהדם יוצא מהפה אנו אומרים שהכבד כבר נימוח לגמרי, ונפל לריאה דרך קנה הכבד שמחובר לקנה הריאה והרי הוא טריפה, ואין לו רפואה]. התקנה לריאה יבוא שבעה מלוא אגרופים מחתיכות כרישים וחמשה מלוא אגרופים ממין עשב הנקרא פרידה, ושלושה עדשים מלוא אגרוף כמון, מלוא אגרוף חבלים, וכנגד כולם שומן מעין של בהמה שהיה פטר רחם, יבשל את כולם וישתה אחריו שיכר חריף מתקופת טבת.

ח. חולי שיניים פנימיים - יבוא ראש שום שהיה בו רק צלע אחד, ישחוק אותו בשמן ומלח, יניח אותו על הציפורן של בוהן היד שהיא בצד שכואב לו השיניים, יקיף מסביב לשום מסגרת מלישת הבצק, יזהר של אגע השום בבשרו, כיון שיכול להביא עליו צרעת.

ט. אבבעבועות עם מוגלה הגדלות בגרון - יאחז בפיו חומתה, וזה יועיל להעמיד את החולי שלא יתנפח יותר. אך לבשל את האבבעבועות כדי שתצא הליחה יביא סובין גדולים ועדשים עם האפר שנתלשו ממנו, ותלתן, ופרח הקישוט, יבללם ויאחז בפיו כשיעור אגוז. כשירצה לבקע את האבבעבועות יניח חבירו שחללים לבנות בתוך קש של חיטה שהוא חלול, ויניח את הקש בפיו של החולה בבית הבליעה, וינשוף חבירו בצד השני של הקש, ויצאו השחללים ויפלו על האבבעבועות. כשירצה לעלות בשר על פני הביקוע לרפואתו, יקח עפר מתחת צל האבנים המסודרות לבית הכסא כעין מושב, וילוש את העפר בדבש כיון שזה מועיל לו.

י. חולי הבא מהראש דרך החוטם - יביא כגודל גלנט מהסם נישדור וכאגוז מחלבונה מתוקה, ומלוא כף דבש לבן, ומלוא כלי של מחוזא יין צלול יפה ולא אדום. יבשלם יחד, וכשהנישדור מבושל מוכח שכבר כולם מבושלים. אם לא הועיל לו, יביא כמות של רביעית חלב מעז לבנה, ויטויף את החלב על שלש קלחי כרוב בתוך כלי, ויבחוש את החלב והכרוב בקיסם עץ ששמו מרמהין, ויאכל. כאשר בשל הקיסם מוכח שכבר הכל התבשל. אם לא הועיל לו, יביא צואה של כלב לבן, יגבלנה בצרי, יאכל לרפואתו. אמנם, כמה שאפשר לו לא לעשות רפואה זו עדיף, כיון שיפרק את עצמותיו.

יא. חולי החזה - יביא אבן ששמה חץ הלילית, ויהפכו, וישפוך על החץ מים וישתה. ואם לא הועיל, ישתה מים ששתה מהם כלב בלילה ויזהר מגילוי. [ממקום שאין נחשים].

יב. מחלה הבאה משתית מים מגולים - כלי מחזיק רביעית יין חי שלא נמזג בה מים.

יג. פצע מוגלתי - רביעית יין עם עשב הנקרא אוהל אדום. המשך -

- יד. חולשת הלב** - שלש חלות שעורין, ישרה אותם בכוח, שלא עבר עליו 40 ימים מאז שנעשה. יאכלם, וישתה אח"כ יין מזוג בהרבה מים. טען רב אחא דברים אלו יותר יחלישו את ליבו, ענה רבינא שאכן דברים אלו כשליבו כבד, אבל כשליבו חלש יביא שלש חלות שנעשו מחיטין וישרם בדבש ויאכל וישתה יין חי.
- טו. כאב הלב** - יביא מנטה בגודל שלש ביצים, וכמון ושומשום בגודל ביצה ויאכלם.
- טז. כאב מעיים** - יביא 300 פלפלים ארוכים, כל יום ישתה 100 מהם ביין, ולבתו של רב אשי הספיק רק 150 פלפלים מהארוכים שלהם.
- יז. תולעים במעיים** - רביעית יין, בעלים של עץ שנקרא ארע.
- יח. תולעי מעיים לבנות** - יביא זרע שנקרא אורוגא, יקשרו בבגד שעשוי מצמר גפן, ישרהו במים וישתהו, ויזהר שלא יבלעהו כיון שיכול לנקב את מעייו.
- יט. לעצור שלשול** - יאכל נענע רטוב עם מים. ולשלשל מי שיש לו עצירות - יאכל נענע יבש עם מים.
- כ. טחול נפוח וגדול** - שבע עלוקות מים, ייבשם בצל וישתה כל יום שתים ושלוש עם יין. אם לא הועיל יביא טחול של עז שלא ילדה, יטיח אותו בתנור והוא יתיבש. יעמוד כנגדו ויאמר: כמו שיתיבש טחול זה כך יתיבש הטחול של פלוני. אם אין לו תנור יטיחנו בכתל בית חדש ויאמר כדלעיל. אם לא הועיל, שיטרח עד שיהיה בקיא היכן יש מת שמת בשבת. יקח את יד המת וישים אותה על טחול החולה ויאמר כדלעיל. אם לא הועיל, יביא דג יצלוהו בגחלי הנפח, ויאכלנו עם מי הנפח, וישתה מים אלו ויועיל לרפואתו. וכמו אותה עז שהיתה שותה תדיר מימי הנפח, וכשנשחטה לא נמצאה טחול בבטנה. אם לא הועיל ישתה הרבה יין. טען רב אחא אילו היה לו יין לא היה צריך לבקש רפואה אחרת, כיון שהיין הוא הרפואה הטובה למחלה זו. אלא ירגיל עצמו לאכול פת שחרית שזה עוזר לכל הגוף.
- כא. חולי תחתוניות** - יביא עשב אקיקא, ואילווא, וכסף חי וסיגי כסף וכלי קטן מכסף או מזהב ששמים בו שמן, ובושם שנקרא פילון, וצואת יונים, ויעטפם בבלויי פישתן בקיץ ושל צמר גפן בסתו, ויניחם על מקום החולי ואם לא ישתה שיכר מזוג במים.
- כב. חולי הירכיים והמותן** - כלי מלא ציר של דגים קטנים, יגלגלו 60 פעמים על ירך זה מלמעלה במותן, 60 פעמים על הירך השניה ויתרפא.
- כג. אבן שגדלה בגיד ועוצרת את השתן** - יביא 3 טיפות של איטרן ו3 טיפות סחיטת כרישים, ו3 טיפות יין צלול, ויניח לאיש בגיד ולאשה באותו מקום. ואם לא הועיל, יביא אוזן של נד ויתלה לאיש בגיד ולאשה בדדים. ואם לא הועיל יביא חוט של צמר אדום שטוותה אותו אשה חשודה שהיא בת חשודה ויתלה לאיש בגיד ולאשה בדדים. ואם לא הועיל יביא כינה מאיש ואשה ויתלה לאיש בגיד ולאשה באותו מקום, וישתין על סנה יבש בחור מפתן הדלת, ויהיה זהיר לשמור את האבן שיוצאת ממנו כיון שהיא מועילה לכל מיני הקדחת.
- כד. קדחת חיזונית** - 3 סאים גרעיני תמרים, ו3 סאים של עלי אדר, יבשלם כל אחד לבדו, ישב בין שני הקדרות, ויניח את הקדרות בשתי ערבות, יביא שולחן ויניח את הערבות על השולחן. יקום מעל זה וישב על השני, ויקום מעל זה וישב על השני, עד שיכנס בו הבל ויזיע, וישטוף עצמו במים אלו. כשרוצה לשתות מהמים שיתרחץ בהם שהם טובים לרפואתו ישתה מהקדירה של האדר, שאם ישתה מהקדירה של התמרים יעקר מלהוליד.
- כה. קדחת פנימית** - יביא 7 מלוא יד סלק מל ערוגות, ויבשלם עם העפר שיוצא עם השורשים ויאכל. וישתה שיכר עם עלה מעץ אדר או שיאכל ענבים מעץ גפן המודלה בעץ דקל במים.